

Aan de bij KansPlus/VraagRaak aangesloten cliëntenraden

Houten, 21 juni 2017

Onderwerp: Inkoopkader Zorgkantoren Langdurige Zorg 2018 – 2020

Geachte cliëntenraden, familieraden en familieverbanden,

Begin juni 2017 verscheen het Inkoopkader langdurige zorg 2018 -2020 voor de gehandicaptenzorg. Een uitgave van de gezamenlijke zorgkantoren in Nederland. Een belangrijk stuk voor cliëntenraden in de verstandelijk gehandicaptenzorg (en hun achterban) die te maken hebben met de Wet langdurige zorg (Wlz).

Het is van belang dat de langdurige zorg goed aansluit en blijft aansluiten bij de wensen en behoeften van de cliënten. De zorgkantoren hebben daarin een belangrijke rol. Zij hebben een wettelijke plicht de noodzakelijke zorg door middel van contracten met zorgaanbieders te realiseren. Deze *zorgplicht* is een belangrijke randvoorwaarde in het stelsel voor langdurige zorg. Hiermee borgt de wetgever immers dat de Wlz-geïndiceerde cliënt de zorg krijgt waar hij recht op heeft. Het zorgkantoor dient dus alles wat nodig is te doen om het recht op zorg dat een cliënt op grond van de Wet langdurige zorg toekomt te verwezenlijken.

(Meerjarig) contract

Belangrijk is welk contract uw zorgaanbieder in het najaar met het zorgkantoor gaat afsluiten en welke afspraken daar wel of niet in komen te staan.

Bijvoorbeeld:

- voor welke doelgroepen gaat precies gewerkt worden en in welke mate,
- zijn kwaliteitsverbeterplannen van de afgelopen periode voldoende gerealiseerd en wat wordt nu daarover afgesproken,
- komen er wel of niet aanvullende maatregelen over doelmatigheid en zo ja welke,

- moeten er nieuwe afspraken gemaakt worden dat de zorgorganisatie "de keuze van de klant volgt" (eis van de zorgkantoren, daarnaast geven de zorgkantoren aan dat zij met het instrument van contractering de taak hebben om zorgaanbieders te stimuleren invulling te geven aan de vraag van bestaande cliënten of toekomstige cliënten),
- welke oplossingen voor cliënten op de wachtlijsten met een complexe zorgvraag kan de zorgorganisatie eventueel realiseren (een hot item op dit moment op landelijk niveau),
- welke andere knelpunten moeten worden opgelost en welke innovatie wordt afgesproken,
- komt er daadwerkelijk een vrije regelruimte voor de zorgaanbieder en is dat gewenst in uw geval en wat gaat er met die vrije regelruimte gebeuren,
- gaat de zorgorganisatie cliënten met een Wlz-indicatie en hun verwanten actief informeren over het recht op onafhankelijke cliëntondersteuning (dit is niet alleen een zaak van de zorgkantoren: de zorgkantoren "rekenen er op dat de zorgaanbieders dat ook doen"),
- hoe zal door de zorgorganisatie in 2018 met het Kwaliteitskader Gehandicaptenzorg 2017 worden omgegaan (in mei 2017 is dit kader door het Zorginstituut Nederland als "veldnorm" vastgesteld). Ook de zorgkantoren geven aan het Kwaliteitskader als uitgangspunt te nemen voor de contractering. Zie eventueel over het Kwaliteitskader: www.kansplus.nl/2017/06/01/zorginstituut-nederland-heeft-het-kwaliteitskader-gehandicaptenzorg-opgenomen-in-zijn-register/

Betrokkenheid en dialoog

Het is vanzelfsprekend dat cliëntenraden tijdig en vooraf door de zorgorganisatie betrokken worden bij de afspraken die met het zorgkantoor gemaakt worden. Invloed moet immers uitgeoefend worden in het stadium dat de gevraagde of ongevraagde adviezen nog van invloed kunnen zijn en de dialoog qua timing nog zinvol is.

De zorgkantoren geven in het nieuwe Inkoopkader uitdrukkelijk aan dat de zorgaanbieder *vooraf* dialoog dient te voeren met de cliëntenraad over wat de zorgaanbieder wil afspreken. Ook kan de cliëntenraad indien men dat nodig vindt rechtstreeks dialoog voeren met het zorgkantoor. En/of kan de cliëntenraad uitgenodigd worden aanwezig te zijn bij het overleg tussen zorgaanbieder en zorgkantoor, zodat een "driegesprek" kan plaatsvinden. Bij dit alles wordt in het nieuwe Inkoopkader aangegeven *"dat de cliëntenraad een belangrijk orgaan is voor zorgaanbieders om mee te denken over hoe de zorg en dienstverlening verbeterd kan worden. Zij weten uit ervaring of de zorgaanbieder er in slaagt een zo prettig mogelijke leefomgeving te bieden en bij te dragen aan kwaliteit van leven/bestaan. Klantervaringen zijn een krachtige bron voor verbetering. Daarnaast vormt de cliëntenraad een rol in het informeren van andere klanten over relevante ontwikkelingen. Zorgkantoren ontmoeten cliëntenraden graag bij de dialoog met zorgaanbieders over kwaliteit en passende zorg. Tenminste willen we terug horen hoe zorgaanbieders hierover met hun cliënten(raden) in gesprek zijn. Cliëntenraden kunnen samen met hun zorgaanbieder kijken welke rol en vorm hen het beste past. Wij veronderstellen dan ook dat de zorgaanbieder de cliëntenraad betreft, stimuleert en faciliteert om toegerust hun rol uit te voeren"*. Daarnaast geven de zorgkantoren aan dat zij door zowel cliënten en zorgaanbieders *"in een betere positie te zetten, tot betere afspraken over de zorglevering kunnen komen"*.

Tevens riepen de zorgkantoren - vooruitlopend op de publicatie van het nu verschenen Inkoopkader - de zorgaanbieders reeds in april jl. op initiatieven te nemen: *“neemt u uw cliëntenraden vast mee in deze contouren voor de contractering Wlz 2018? Zorgkantoren zijn regionaal in gesprek met cliënten(raden). Deze contouren geven u gelegenheid alvast het gesprek aan te gaan met uw Wlz-klanten over de contractering Wlz 2018”*.

(zie eventueel “Notitie Contouren contracteringsbeleid zorgkantoren Wlz, samen waarde toevoegen voor klanten”, gepubliceerd ook op de site van Zorgverzekeraars Nederland op 14 april jl.).

Bestuursverklaring en governancecode

Naast het rekening houden met het Inkoopkader zal uw zorgaanbieder ook een bestuursverklaring moeten ondertekenen. Hierin verklaart de zorgaanbieder onder meer dat zij *aantoonbaar* de Zorgbrede Governancecode 2017 heeft ingevoerd, dat de principes van deze code integraal worden toegepast, zij daarover transparant is en zich verantwoordt over de keuzen die daarin gemaakt worden. De code is een belangrijk instrument voor de cliëntenraad om te toetsen of de zorgaanbieder vanuit het oogpunt van goed bestuur en goed toezicht functioneert. Een belangrijk punt is - behalve zorgvuldig omgaan met de cliëntenraad - dat naast de cliëntenraad ook *belanghebbenden* (dus ook familieverbanden) zorgvuldig in staat gesteld worden de dialoog aan te gaan met de organisatie over voor hen belangrijke vraagstukken, onverlet uiteraard de wettelijke taak van de cliëntenraad. Gezien het feit dat de zorgaanbieder de bovengenoemde verklaring dient te ondertekenen lijkt het extra logisch dat de cliëntenraad zich een oordeel vormt over de wijze waarop de code wordt ingevuld. Zoals in eerdere berichtgeving van VraagRaak/KansPlus is aangegeven, is het sowieso al belangrijk dat de cliëntenraad zich een oordeel vormt over de invulling van de code en hierover gevraagd of ongevraagd adviseert als hiertoe aanleiding is. De cliëntenraad heeft conform de WMCZ (Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen) recht op informatie over hoe met de code wordt omgegaan. Daarnaast zijn de zorgorganisaties conform de code verplicht transparant te zijn (zowel bij toepassing of bij niet-toepassing) over de vraag hoe de zorgorganisatie omgaat met de codeprincipes en coderegels. Zie over dit onderwerp www.kansplus.nl/2016/12/15/lancering-nieuwe-governance-code-zorg/.

Afspraken maken met de zorgaanbieder

Wellicht heeft uw zorgaanbieder of het zorgkantoor al initiatieven genomen in uw richting naar aanleiding van het Inkoopkader. Belangrijk is in elk geval dat u zo spoedig mogelijk afspraken maakt met uw zorgorganisatie over de wijze waarop u naar uw eigen mening betrokken wilt worden. De voorlopige contractering met het zorgkantoor zal uiterlijk 10 oktober a.s. moeten plaatsvinden en de definitieve contractering uiterlijk 1 november a.s.

Voor het gehele Inkoopkader langdurige zorg 2018 – 2020 en de bestuursverklaring verwijzen wij graag naar <https://www.kansplus.nl/2017/06/20/inkoopkader-langdurige-zorg-2018-2020-gehandicaptenzorg/> op de website van Zorgverzekeraars Nederland. Onder de subdocumenten vindt u het Inkoopkader en als bijlage daarbij de bestuursverklaring.

Een andere relevante bijlage bij het Inkoopkader is het zogenaamde *Beleidskader Contractering Wlz 2018* dat u ook aantreft bij de subdocumenten. Dit is een lijvig stuk dat per deelsector van de langdurige zorg over de ontwikkelingen in die deelsector achtergrondinformatie geeft.

Ook behandelt het enkele specialistische inkoopthema's. De specialistische inkoopthema's waar de zorgkantoren aanvullende voorwaarden en/of toeslagen voor kunnen geven zijn mondzorg, beademingszorgobservatie, specialistische epilepsiezorg, specialistische ZZP's (ZZP-7), behandeling, Wlz-zorg en ondersteuning tijdens onderwijs, palliatieve zorg en logeren. Indien u hierover wat meer de diepte in wilt gaan kunt u de betreffende paragraaf er bij betrekken.

Wegwijzer Kwaliteit en zorginkoop

Behalve op bovengenoemde informatie kunt u ook terugvallen op de wegwijzer "Kwaliteit en zorginkoop" van september 2008 van onder meer VraagRaak/KansPlus. Deze wegwijzer geeft u de nodige en nuttige handvaten om met uw zorgaanbieder afspraken te maken over de contractering met het zorgkantoor. Een en ander betrof in 2008 nog de zorginkoop in het kader van de AWBZ. Maar de wegwijzer is nog steeds actueel indien u de afkorting AWBZ vervangt door Wlz. De positie van de cliëntenraden is overigens sinds 2008 alleen maar versterkt omdat de zorgkantoren de laatste jaren de betrokkenheid van de cliëntenraden sterker in hun inkoopkaders zijn gaan verwoorden. Zie voor de wegwijzer op www.kansplus.nl/wp-content/uploads/2014/06/loc-zorginkoopbrochure.def_.pdf Een korte vereenvoudigde versie <http://www.kansplus.nl/wp-content/uploads/2014/06/953-Clientenraden-en-zorginkoopdef.pdf>

Tot slot

Betrokkenheid van de cliëntenraad bij het inkoopproces is belangrijk. Ook zijn er goede voorbeelden van zorgaanbieders.

In het verleden golden de inkoopkaders voor slechts één jaar. Deze keer zullen zorgorganisaties in principe een overeenkomst aangeboden krijgen voor meer jaren, namelijk 2018 t/m 2020. Dit maakt het belang van goede afspraken groter in vergelijking met voorgaande jaren.

Adviescentrum KansPlus/VraagRaak

Indien u vragen of opmerkingen heeft: bel of mail naar onze helpdesk! Wij staan u graag te woord of reageren per mail. *Email:* advies@kansplus.nl. *Telefoon:* 030 2363750 (ma. t/m. do. van 10.00-13.00). Wij staan u graag te woord!

Daarnaast is het fijn als u uw ervaringen met de zorginkoop met ons wilt delen. Dit kan door een mail te sturen naar advies@kansplus.nl Het hoeft maar een kort mailtje te zijn! Wij kunnen daar van leren en onze dienstverlening aanpassen.

Met vriendelijke groet,

Dickie van de Kaa

De Haag 10
3993 AW Houten

info@kansplus.nl
www.kansplus.nl

030-2363744